DAVET VE DAVETÇİDE BULUNMASI GEREKEN ÖZELLİKLER

5. Davetçi hikmet sahibi olmalıdır -2-

Bir önceki dersimizde davette hikmetin önemine vurgu yaptık. Hikmetin genel olarak hayırlı olmakla beraber, davetçiler için vacip olduğunu; hikmetin 'yapılması gerekeni, yapılması gereken şekilde ve yapılması gereken zamanda yapmak' olduğunu söyledik. Hikmet nazari bir durumdan ibaret değildir. Davetçinin sözlerine ve amellerine yansıyan yönleri olmalıdır.

Davette hikmetin gerekleri

A. Kavmin dilini konuşmak

Allah'ın subhanehu ve teâlâ gönderdiği her Peygamber, kendi kavminin dilini kullanmıştır. Davetçi, davet ettiği toplumun dilini iyi bilmeli ve davetini en açık şekilde ulaştıracak kadar dile vakıf olmalıdır.

"Allah'ın emirlerini kavimlerine **açıklasınlar** diye her Peygamberi **kavminin diliyle** gönderdik. Allah dilediğini saptırır dilediğini de hidayet eder. O Aziz ve **Hakim**'dir." (14/İbrahim, 4)

B. İnsanların anlayacakları seviyede konuşmak

Davetçinin elindeki en ciddi silah sözleridir. Doğru zaman ve zeminde söylenilen söz, hikmetli olandır. Bunun için davetçi muhatap aldığı kitleye göre konuşmalı, onların idrak seviyelerini aşmamalıdır.

Ali radıyallahu anh: 'İnsanların anlayacakları şekilde konuşun. Allah'ın ve Rasûlü'nün yalanlanmasını mı istersiniz?' (Buhari, ilim kitabı)

Abdullah bin Mesud radıyallahu anh: "İnsanların akıllarının almayacağı şekilde konuşman, mutlaka birileri için fitne olacaktır." (Müslim, mukaddime)

Bu duruma bazı örnekler verecek olursak:

" 'Allah'tan başka ilah olmadığına, Muhammed'in Allah'ın Rasûlü olduğuna ihlasla şehadet eden herkese, Allahu teâlâ ateşi haram kıldı' buyurunca, 'Ya Rasûlullah bunu insanlara haber vereyim mi?' dedim. 'O zaman buna güvenirler de amel yapmazlar' buyurdu." (Buhari, Müslim, Tirmizi)

" 'Adamın biri: 'Eğer Ömer ölürse, falan adama biat edeceğim. Çünkü Ebubekir'e yapılan biat, bir oldu bittiye geldi' diyor' dedi. Ömer radıyallahu anh: "Ben bu akşam -eğer Allah dilerse- Müslümanların işini gasp etmek isteyen grup hakkında, onları uyarırım" dedi. Ben de (Abdurrahman bin Avf): "Ey müminlerin emiri! Bunu yapma. Çünkü hacc mevsimi, halkın avam tabakasını ve mertebe bakımından düşük olanları bir araya getirir. Seni dinleyenlerin çoğu da onlar olurlar. Korkarım ki sen bir şey söylersin, onlar da bunu Arap Yarımadası'nın ve İslâm memleketlerinin her köşesine ulaştırırlar. Hatta senin konuşmanı bile dinlemeyebilirler. Medine'ye varıncaya kadar konuşma. Çünkü Medine hicret yurdudur, sünnet yurdudur. Orada halkın alimleri ve eşrafı oturur. O zaman tam manasıyla dediklerini dersin, onlar da senin sözünü dinler ve anlarlar.' dedim" (Buhari)

Avam insanları, meselelerin tafsilatıyla uğraştırmak da hikmetsizlik örneğidir. Şeyh İbni Teymiyye rahimehullah: 'Avam insanlar için gerekli olan, onlara nas ve icmayla sabit olanları anlatmaktır. Onları aralarını bölecek ve ihtilafa sürükleyecek tafsilattan men etmektir. Çünkü bölünme ve ihtilaf Allah ve Rasûlü'nün en büyük yasaklarındandır.' (Fetava, 12/237)